

EDUSKUNNAN VASTAUS 105/2009 vp

Hallituksen esitys laiksi työkyvyttömyyseläkkeellä olevien työhönpaluun edistämisestä

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laiksi työkyvyttömyyseläkkeellä olevien työhönpaluun edistämisestä (HE 72/2009 vp).

Valiokuntakäsittely

Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta on antanut asiasta mietinnön (StVM 23/2009 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lausuman:

Eduskunta edellyttää, että kokeilulain aikana 600 euron ansiorajan ja eläkkeen leppäämistä koskevan kahden vuoden enimmäisajan toimivuutta seurataan ja arvioidaan niiden muutostarpeet lainsäädännön jatkovalmistelussa.

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

työkyvyttömyyseläkkeellä olevien työhönpaluun edistämisestä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Lain tarkoitus

Tämän lain tarkoituksena on edistää työkyvyttömyyseläkkeellä olevien työhön palaamista.

2 §

Lain soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan seuraavien lakien ja säännösten (*työeläkelait*) nojalla myönnettyyn työkyvyttömyyseläkkeeseen sen estämättä, mitä niissä säädetään työansioiden vaikutuksesta työkyvyttömyyseläkkeeseen:

1) työntekijän eläkelaki (395/2006) ja työntekijän eläkelain voimaantulolaki (396/2006);

2) merimieseläkelaki (1290/2006) ja merimieseläkelain voimaantulolaki (1291/2006);

3) yrittäjän eläkelaki (1272/2006) ja yrittäjän eläkelain voimaantulolaki (1273/2006);

4) maatalousyrittäjän eläkelaki (1280/2006) ja maatalousyrittäjän eläkelain voimaantulolaki (1281/2006);

5) kunnallinen eläkelaki (549/2003) ja kunnallisen eläkelain voimaantulolaki (550/2003);

6) valtion eläkelaki (1295/2006) ja valtion eläkelain voimaantulolaki (1296/2006);

7) evankelis-luterilaisen kirkon eläkelaki (261/2008);

8) ortodoksisesta kirkosta annetun lain (985/2006) 122 §:ssä tarkoitetut eläkesäännökset;

9) Kansaneläkelaitoksesta annetun lain (731/2001) 13 §:ään perustuvat eläkesäännökset; tai

10) Suomen Pankista annetun lain (214/1998) 11 §:n 2 momentin 6 kohdan nojalla annettu eläkesääntö.

Sen estämättä, mitä kansaneläkelain (568/2007) 17 §:ssä säädetään, tätä lakia sovelletaan myös kansaneläkelain perusteella myönnettyyn työkyvyttömyyseläkkeeseen, lukuun ottamatta kansaneläkelain 12 §:n 4 momentin mukaan myönnettyä työkyvyttömyyseläkettä.

3 §

Työeläkelakien mukaisen työkyvyttömyyseläkkeen ansaintaraja

Työeläkelakien mukaista työkyvyttömyyseläkettä saavan työansiot eivät vaikuta työkyvyttömyyseläkkeen maksamiseen, jos:

1) täyden työkyvyttömyyseläkkeen saajan työansiot ovat enintään 40 prosenttia työkyvyttömyyden alkamista edeltäneestä vakiintuneesta keskiansiosta tai, jos edellä tarkoitettu 40 prosenttia vakiintuneesta keskiansiosta on vähemmän kuin 600 euroa, enintään 600 euroa kuukaudessa; tai

2) osatyökyvyttömyyseläkkeensaajan työansiot ovat enintään 60 prosenttia työkyvyttömyyden alkamista edeltäneestä vakiintuneesta keskiansiosta tai, jos edellä tarkoitettu 60 prosenttia vakiintuneesta keskiansiosta on vähemmän kuin 600 euroa, enintään 600 euroa kuukaudessa.

4 §

Työeläkelakien mukaisen työkyvyttömyyseläkkeen jättäminen lepäämään

Jos työeläkelakien mukaista työkyvyttömyyseläkettä saava on ansiotyössä ja tästä työstä saadut työansiot ylittävät sekä 3 §:ssä mainitun 600 euron ansaintarajan kuukaudessa että

60 prosenttia työkyvyttömyyden alkamista edeltäneestä vakiintuneesta keskiansiosta, työkyvyttömyyseläkkeen maksaminen keskeytetään ja eläke jätetään lepäämään eläkkeensaajan ilmoituksesta tai eläkelaitoksen aloitteesta.

Työkyvyttömyyseläkkeen maksaminen aloitetaan eläkkeensaajan ilmoituksesta uudelleen, kun eläkkeensaaja lopettaa työnteon tai hänen työansionsa vähenevät alle 1 momentissa tarkoitettujen ansaintarajojen.

Jos 1 momentissa tarkoitettujen työansioiden arvioidaan ylittävän yli vuoden ajan sekä 3 §:n 1 kohdassa tarkoitetun 600 euron ansaintarajan että 40 prosenttia työkyvyttömyyden alkamista edeltäneestä vakiintuneesta keskiansiosta, täysi työkyvyttömyyseläke muutetaan osatyökyvyttömyyseläkkeeksi muutosta seuraavan kuukauden alusta.

5 §

Kansaneläkelain mukaisen työkyvyttömyyseläkkeen ansaintaraja ja eläkkeen jättäminen lepäämään

Kansaneläkelain mukaisen työkyvyttömyyseläkkeen maksamiseen ei vaikuta, jos eläkkeensaajan työansiot ovat enintään 600 euroa kuukaudessa. Jos eläkkeensaaja ansaitsee enemmän kuin 600 euroa kuukaudessa, työkyvyttömyyseläkkeen maksaminen keskeytetään ja eläke jätetään lepäämään eläkkeensaajan ilmoituksesta tai Kansaneläkelaitoksen aloitteesta.

Työkyvyttömyyseläkkeen maksaminen aloitetaan eläkkeensaajan ilmoituksesta uudelleen, kun eläkkeensaaja lopettaa työnteon tai hänen työansionsa vähenevät alle 1 momentissa säädetyn ansaintarajan.

6 §

Työkyvyttömyyseläkkeen lepäämään jättämisen kesto ja eläkkeen lakkauttaminen

Työkyvyttömyyseläke jätetään lepäämään yhdenjaksoisesti vähintään kolmeksi kuukaudeksi ja enintään kahdeksi vuodeksi.

Jos työkyvyttömyyseläke on ollut lepävänä, sen on oltava maksussa vähintään kolme kuukautta ennen kuin sen voi jättää uudelleen lepävään.

Jos tämän lain nojalla lepävään jätettyä työkyvyttömyyseläkettä ei vaadita uudelleen maksettavaksi kahden vuoden kuluessa lepävään jättämisestä, työkyvyttömyyseläke lakkautetaan sen lepävään jättämisestä lukien.

7 §

Toimintavaltainen eläkelaitos

Työkyvyttömyyseläkkeen lepävään jättämisestä ja lakkauttamista koskevan asian ratkaisee ja päätöksen antaa se eläkelaitos, joka on myöntänyt työkyvyttömyyseläkkeen.

8 §

Vammaistuen maksaminen eläkkeen lepäämisen ajalta

Jos henkilö on saanut välittömästi ennen 4 tai 5 §:ssä tarkoitettua työkyvyttömyyseläkkeen lepävään jättämistä vammaisuuksista annetun lain (570/2007) mukaista eläkettä saavan hoitotukea, hänelle myönnetään mainitun lain 8 §:n 2 momentin 3 kohdan mukainen ylin vammaistuki ajalta, jolta eläkkeiden maksaminen on keskeytyneenä. Vammaistukea ei kuitenkaan makseta takautuvalla ajalla, jos työkyvyttömyyseläke on jätetty lepävään eläkelaitoksen aloitteesta taannehtivasti. Vammaistuen maksaa eläkkeen lepäämisen ajalta Kansaneläkelaitos.

9 §

Työeläkkeen karttuminen

Työeläkettä karttuu 1,5 prosenttia niistä eläkkeen perusteena olevista vuosiansioista, jotka eläkkeensaaja ansaitsee aikana, jolloin työeläkelakien tai kansaneläkelain mukainen työkyvyttömyyseläke on lepävänä. Työeläkettä karttuu 1,5

prosenttia myös niistä eläkkeen perusteena olevista vuosiansioista, jotka eläkkeensaaja ansaitsee työkyvyttömyyseläkettä saadessaan.

Henkilölle, jolla on oikeus merimieseläkelain 65 §:n perusteella erityisiin karttumisprosentteihin, karttuu tämän pykälän 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa eläkettä 1,6 prosenttia merimieseläkelain mukaisen eläkkeen perusteena olevasta vuosiansiosta.

Henkilöllä on oikeus työkyvyttömyyseläkkeensä aikana tekemänsä työn perusteella karttuneeseen eläkkeeseen hakemuksesta, kun hänen työeläkelakien mukainen työkyvyttömyyseläkkeensä muuttuu vanhuuseläkkeeksi, jos hän ei ole enää siinä työsuhteessa, josta hän on siirtymässä vanhuuseläkkeelle. Jos henkilö tekee työtä työkyvyttömyyseläkkeen päätyttyä, hänellä on oikeus tämän työn perusteella karttuneeseen eläkkeeseen, kun hänelle myönnetään työeläkelakien mukainen vanhuuseläke, varhennettu vanhuuseläke tai lykätty vanhuuseläke. Henkilöllä on oikeus työeläkelain mukaisen työkyvyttömyyseläkkeensä aikana tai sen päätyttyä tekemänsä työn perusteella karttuneeseen eläkkeeseen myös silloin, kun hänelle myönnetään aikaisemman työkyvyttömyyseläkkeen päättymisen jälkeen uusi työkyvyttömyyseläke, johon ei sovelleta, mitä työeläkelaeissa säädetään eläkkeen määräytymisestä entisin perustein.

10 §

Eläkkeen lepävään jättämisen vaikutus eläkkeensaajan asumistukeen

Jos henkilö on välittömästi ennen työkyvyttömyyseläkkeen lepävään jättämistä saanut eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain (571/2007) mukaista asumistukea, asumistuen maksamista jatketaan niin kauan kuin asumistuen saamisen edellytykset mainitun lain mukaan muuten täyttyvät, vaikka työkyvyttömyyseläkettä ei makseta eläkkeen lepäämisen aikana.

Vaikka työkyvyttömyyseläke lakkautettaisiin 6 §:n 3 momentin perusteella eläkkeen lepävään jättämisestä lukien, eläkkeensaajan asumistukea ei tarkisteta takautuvasti.

11 §

Sovellettavat säännökset

Jollei tästä laista muuta johdu, lain täytäntöönpanossa sovelletaan lisäksi, mitä 2 §:ssä mainituissa työeläkelaeissa, kansaneläkelaiissa, vammaisetuuksista annetussa laissa ja eläkkeensaajan asumistuesta annetussa laissa säädetään.

12 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2010 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 2013.

Tätä lakia sovelletaan työkyvyttömyyseläkkeeseen, joka jätetään lepäämään tämän lain voimassa ollessa.

Tätä lakia ei sovelleta kansaneläkelain 17 §:n tai kumotun kansaneläkelain (347/1956) 22 §:n nojalla lepäämässä oleviin työkyvyttömyyseläkkeisiin.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 25 päivänä syyskuuta 2009
